

IW4 Microsoft SQL Server 2008

Pro vývojáře databází

David Gešvindr
MCT | MSP | MCITP

Osnova kurzu

- Organizační záležitosti
- Základní pojmy
- Návrh databáze
- Tvorba databáze a tabulek
- Jazyk T-SQL: SELECT
- Jazyk T-SQL: Modifikace dat
- Jazyk T-SQL: Proměnné, podmíněné zpracování, cykly
- Transakční zpracování
- Programátorské objekty
  - Uložené procedury
  - Systémové a uživatelsky definované funkce
  - Triggery
- Integrace CLR
- Práce s geografickými daty
- Práce s XML
- Indexování
- Business Intelligence

Osnova je orientační pro FIT, u FEKTu se dá předpokládat, že budou zohledněny předchozí znalosti studentů, kde většina s databází nikdy přímo nepracovala.

Organizační záležitosti

- Rozdělení kurzu na 3 tématické bloky
- Lektoři: David Gešvindr, Martin Poisel

- SQL: 5 cvičení

- Možnost získat 40 bodů za cvičení
- Zkouška na 60 bodů

- <http://www.fit.vutbr.cz/study/courses/IW1/public>

Základní pojmy

„Bez kterých se neobejdete“

Základní pojmy

- *Databáze = strukturovaná perzistentní data využívaná aplikačními systémy*
- *Další vlastnosti:*
  - *Sdílená*
  - *Bezpečná*
  - *Integrita dat*

Základní pojmy

- Základní úrovně abstrakce dat:
  - Fyzická úroveň
  - Logická úroveň
  - Úroveň pohledů
- *Relační model = na logické úrovni jsou data strukturována do tabulek*
- *Schéma databáze = metainformace popisující data v databázi*

Základní pojmy

- DDL = Data Definition Language
- DML = Data Manipulation Language
- DCL = Data Control Language

- T-SQL = Transact SQL

Základní pojmy

- Kandidátní klíč
- Primární klíč
- Cizí klíč
- Relace mezi tabulkami

Návrh databáze

Návrh databáze

- Pomocí ER-diagramu
- Pomocí normalizace

ER-diagram

- Diagram popisující vztahy mezi entitami a jednotlivé entity
- Entita = reální objekt abstrahovaný dle našich potřeb
- Relace = vztah mezi entitami
  - 1:1
  - 1:N
  - M:N - nelze realizovat přímo, 2x 1:N

Úkol 1: ER-diagram
Projekty

Zadání

PROJEKTY

Uvažujte, že máte zakázku na vytvoření databázové aplikace (příp.modulu většího systému), která bude spravovat informace o projektech, řešených u zadavatele. Dosud zadavatel vedl příslušnou agendu v papírové podobě na třech typech formulářů, které vám dal k dispozici pro datovou analýzu. Všechny tři formuláře mají stejnou hlavičku, která obsahuje tyto údaje: číslo projektu, název projektu, jméno, osobní číslo a název oddělení zodpovědného řešitele. Zodpovědný řešitel je jeden z řešitelů, jeden řešitel může řešit i zodpovídat za více projektů. **Každý formulář obsahuje kromě hlavičky tabulku, která má tvar:**

Formulář „Základní údaje o projektu“- udává zdroje financování projektu.

Ve sloupci 'Finanční zdroj', je udedena jednoznačná zkratka zdroje, např.MŠMT' (musí existovat číselník možných zdrojů). Poslední řádek udává celkovou částku, která představuje množství peněz, které má projekt k dispozici (tj. rozpočet).

Poř.číslo	Finanční zdroj	Částka
.....	.....	.....
Rozpočet		součet ve sloupci

Formulář „Řešitelé projektu“ představuje seznam řešitelů.

'Doba řešení' udává dobu, kterou odpracoval daný řešitel na daném projektu a 'Mzdové náklady' mzdu, kterou za práci na projektu dostal.

Poř.číslo	Os.číslo	Jméno	Oddělení	Doba řešení	Mzdové náklady
.....	.....	.....	.....	.....	.....

Formulář „Investice projektu“

Investici se rozumí nakoupený produkt, jehož cena přesahuje určitou výši.

Ve sloupci převzal je podpis některého z řešitelů.

Poř.číslo	Faktura č.	Datum	Částka	Převzal
.....	.....	.....	.....	.....

Poznámka: Zápis „.....“ v řádku tabulek značí, že v tabulce může být několik takových řádků.

Nakreslete ER diagram, který bude reprezentovat výše uvedené požadavky.

Autor zadání je doc. Ing. Jaroslav Zendulka, materiály k předmětu IDS, FIT

Úkol 1: ER-diagram Projekty *Řešení*

Autorem řešení je David Gešvindr a Pavla Kůrková

Rekapitulace zadání

- Uvažujte, že máte zakázku na vytvoření databázové aplikace, která bude spravovat informace o projektech, řešených u zadavatele. Dosud zadavatel vedl příslušnou agendu v papírové podobě na třech typech formulářů.
- Všechny formuláře mají stejnou hlavičku, která obsahuje tyto údaje: číslo projektu, název projektu, jméno, osobní číslo a název oddělení zodpovědného řešitele. Zodpovědný řešitel je jeden z řešitelů, jeden řešitel může řešit i zodpovídat za více projektů.

„Základní údaje o projektu“

- Udává zdroje financování projektu
- Ve sloupci 'Finanční zdroj' je jednoznačná zkratka zdroje (musí existovat číselník možných zdrojů)
- Poslední řádek udává celkovou částku, kterou má projekt k dispozici (tj. rozpočet)

Poř. číslo	Finanční zdroj	Částka
.....	.....	.....
Rozpočet		Součet ve sloupci

„Řešitelé projektu“

- Představuje seznam řešitelů
- 'Doba řešení' udává dobu, kterou odpracoval daný řešitel na daném projektu
- 'Mzdové náklady' udávají mzdu, kterou řešitel za práci na projektu dostal

Poř. číslo	Os. číslo	Jméno	Oddělení	Doba řešení	Mzdové náklady
.....	.....	.....	.....	.....	.....

„Investice projektu“

- Investicí se rozumí nakoupený produkt, jehož cena přesahuje určitou výši
- Ve sloupci „Převzal“ je podpis některého z řešitelů

Poř. číslo	Faktura č.	Datum	Částka	Převzal
.....	.....	.....	.....	.....

Entity ER diagramu

„Projekt“

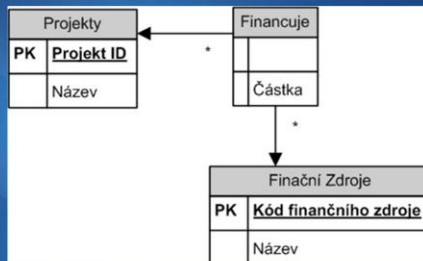
- Vychází z hlavičky formulářů

Projekty	
PK	<u>Projekt ID</u>
	Název

Entity ER diagramu

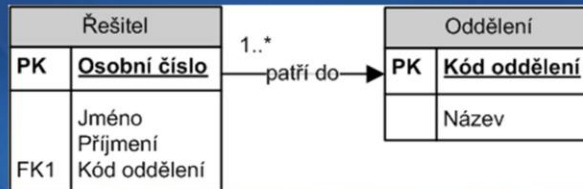
„Finanční zdroje“

- Dle prvního formuláře
- „ Musí existovat číselník možných zdrojů“

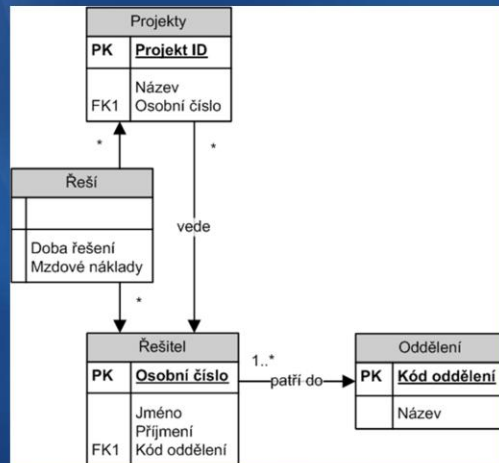
Entity ER diagramu

„Řešitel“

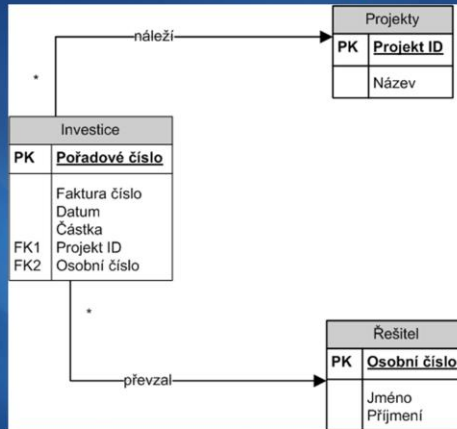
Entity ER diagramu

„Řešitel“

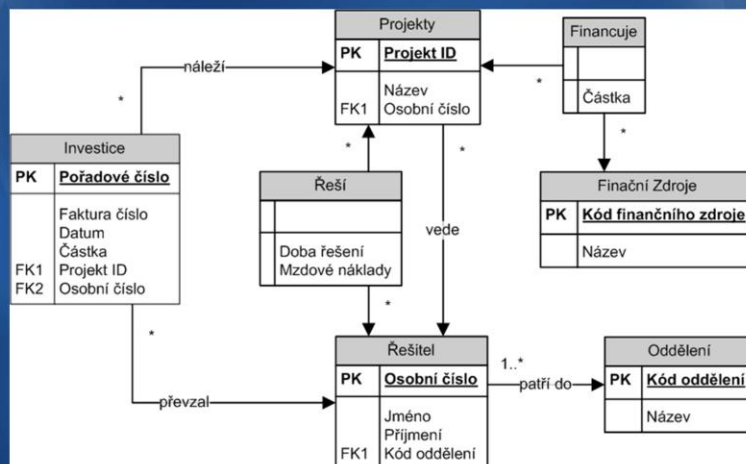

Entity ER diagramu

„Investice“

Výsledný ER diagram

Tvorba databáze

Založení databáze

- Database name
- Owner

- Collation
- Recovery model
- Compatibility level

Databázi je možné kdykoliv přejmenovat, stejně jako je možné změnit vlastníka databáze. Občas dochází k problémům při přenosu databáze mezi servery a je nutné vlastníka databáze resetovat.

Znaková sada určuje kódování textových řetězců u datových typů char, varchar. Pro využití unicode je třeba využít datové typy nchar a nvarchar. Dále pak znaková sada určuje pořadí symbolů při řazení dat.

Recovery model určuje způsob práce s transakčním logem a možnosti jeho zálohování.

Compatibility level je důležitý pokud uvažujeme, že vytvářená databáze by měla fungovat i na předchozích verzích SQL serveru. Compatibility level je možné povýšit, ale ponížít jej lze jen v případě že není při tvorbě DB využito nové funkcionality, kterou předchozí verze SQL serveru nedisponují.

Další operace s databází

- Detach
- Attach

- Back Up
- Recover

- Delete

Tvorba tabulky

- Datové typy sloupců
  - Bigint - signed 64 bit number
  - Int - signed 32 bit number
  - Smallint - signed 16 bit number
  - Tinyint - unsigned 8 bit number
  - Bit - 0/1
- Numeric - přesnost dána počtem cifer celkem a za desetinnou čárkou

Numeric – až 38 cifer (17 bajtů)

Tvorba tabulky

- Datový typy sloupců
  - Float, Real - aproximovaná desetinná čísla
  - Date, DateTime, DateTimeOffset
  - Char, Varchar - respektují nastavení znakové sady
  - Nchar, Nvarchar - unicode řetězce
  - Nvarchar(MAX) - unicode, délka $2^{31}-1$ bajtů

Tvorba tabulky

- Datové typy sloupců
  - Xml
  - Geography
  - Geometry
  - Uniqueidentifier
  - Timestamp

- Binary
- Varbinary

Úkol 2: Tvorba
databáze

Zadání

Úkol 2: Tvorba databáze

1. Založte databázi projekty
2. Vytvořte tabulky dle ER diagramu projekty

Tabulky je možné tvořit 2 způsoby, pravým tlačítkem kliknete na Tables a vyberete New Table...

Nebo je možné využít Diagramy.

Jazyk T-SQL: SELECT

K čemu je to dobré?

Zamyšlení

Základní dotazy

Získání všech řádků a sloupců z tabulky

- `SELECT * FROM Person.Contact`

Základní dotazy

Získání všech řádků a vybraných sloupců z tabulky

- `SELECT FirstName, LastName
FROM Person.Contact`

Základní dotazy

Aplikace filtru na vrácené řádky

- `SELECT * FROM Person.Contact
WHERE Title = 'Mr.,`
- `SELECT * FROM Person.Contact
WHERE Title = 'Mr.' AND Suffix =
'Jr.`
- `SELECT * FROM Person.Contact
WHERE ContactID < 10`

V rámci WHERE je jeden logický výraz, který může vzniknout spojením dalších výrazů pomocí logických operátorů.

Základní dotazy

Práce s řetězci v podmínce

```
SELECT * FROM Person.Contact  
WHERE Title NOT LIKE 'M%'
```

Výraz:

```
SELECT * FROM Person.Contact  
WHERE Title LIKE 'M%',
```

a

```
SELECT * FROM Person.Contact  
WHERE Title = 'M%'
```

Nedělají to samé. 1. hledá lidi s titulem začínající na M, 2. hledá lidi s titulem v přesném znění: 'M%'

Operátor LIKE

- % - 0..n libovolných symbolů
- _ - 1 libovolný symbol
- [abc] - množina symbolů (aplikován 1x)
- [^abc] - všechny symboly, kromě určených (aplikován 1x)

Základní dotazy

Podmínka na test hodnoty NULL

- ```
SELECT * FROM
Sales.SalesOrderHeader
WHERE CreditCardID IS NULL
```

### Nefunguje:

```
SELECT * FROM Sales.SalesOrderHeader  
WHERE CreditCardID = NULL
```


Základní dotazy

Řazení výsledku

```
SELECT * FROM Person.Contact  
ORDER BY FirstName, LastName DESC
```

Záznamy se vrací seřazeny vzestupně dle FirstName a druhotně seřazeny sestupně dle LastName

TOP

```
SELECT TOP 5 *  
FROM Person.Contact  
WHERE Suffix IS NOT NULL  
ORDER BY LastName DESC, FirstName
```

```
SELECT TOP 5 PERCENT *  
FROM Person.Contact  
WHERE Suffix IS NOT NULL  
ORDER BY LastName DESC, FirstName
```

- 1: Vrací jen prvních 5 záznamů z výsledku
- 2: Vrací jen prvních 5% záznamů z výsledku

Dotazy nad více tabulkami

- Spojování řádků na základě stejné hodnoty v určeném sloupci

JOIN

- Dotazování se na hodnoty na základě výsledku vnějšího dotazu

PODDOTAZ

Existenční poddotaz

Existenční poddotaz

```
SELECT * FROM SalesLT.Customer AS C
WHERE EXISTS (SELECT * FROM
SalesLT.CustomerAddress AS CA WHERE
CA.CustomerID = C.CustomerID AND
CA.AddressType = 'Shipping')
```

Pro každý záznam vnějšího dotazu je zpracován poddotaz. Exists vrací true, pokud poddotaz vrací alespoň jeden záznam.

Typy příkazu JOIN

INNER

- INNER JOIN

OUTER

- LEFT JOIN
- RIGHT JOIN
- FULL JOIN

- CROSS JOIN

INNER JOIN

```
SELECT SOH.SalesOrderNumber,  
       CC.CardType  
FROM Sales.SalesOrderHeader AS SOH  
INNER JOIN Sales.CreditCard AS CC  
ON SOH.CreditCardID =  
   CC.CreditCardID  
WHERE CC.CardType = 'Vista'
```

LEFT JOIN

```
SELECT SOH.SalesOrderNumber,  
       CC.CardType  
FROM Sales.SalesOrderHeader AS SOH  
LEFT JOIN Sales.CreditCard AS CC ON  
SOH.CreditCardID = CC.CreditCardID
```

Aliases tabulek a sloupců

- Příkaz AS
- Chyba pokud se při práci s více tabulkami objeví 2 stejné sloupce
- Řešení: Třeba uvádět celý název
- {název DB}.{schéma}.{tabulka}.{sloupec}

Pokud se v rámci dotazu, kdy spojujeme více tabulek vyskytne 2x sloupec se stejným názvem, což může nastat pokud se primární klíč jmenuje stejně jako cizí klíč, tak dotaz nepůjde přeložit, protože je zde nejednoznačně identifikovaný sloupec. Toto se dá využít doplněním celého názvu sloupce a nebo s využitím alias tabulky pro zkrácení.

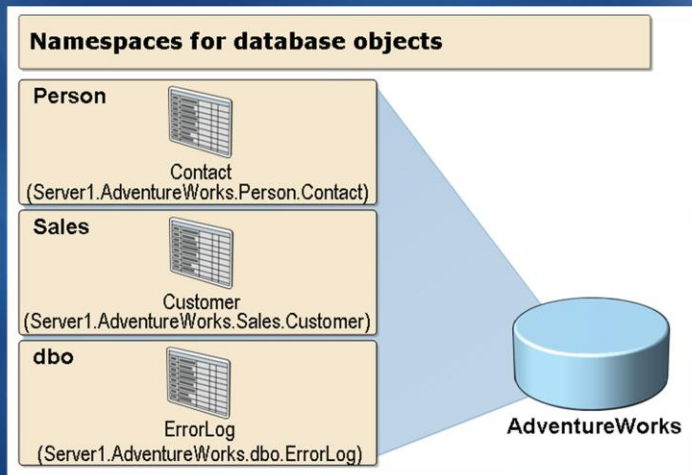
Alias sloupců

```
SELECT FirstName AS [Jméno],  
       LastName AS [Příjmení]  
FROM Person.Contact
```

Pokud chcete vytvořit alias s mezerou a nebo klíčovým slovem, použijte hranatých závorek.

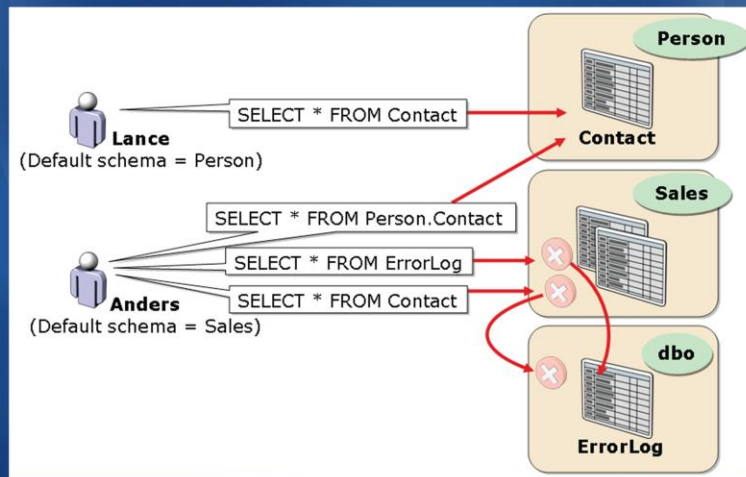
Schéma

- Co je schéma?

Schéma

- Názvy objektů ve schématech:

Úkol 3:
Jednoduché dotazy

Zadání

Úkol 3: Jednoduché dotazy

1. Seznam kontaktů, kde jméno začíná písmenem D a současně je to muž (Title je Mr.)
2. Seznam kontaktů seřazený sestupně podle příjmení a vzestupně podle jména
3. Seznam kontaktů kde není vyplněn Title
4. Seznam adres (Person.Address) kde je uvedeno město Seattle
5. Seznam adres (Person.Address) doplněný o sloupec StateProvinceCode z tabulky Person.StateProvince

AdventureWorks

Řešení

1:

```
SELECT * FROM Person.Contact  
WHERE Title = 'Mr.' AND FirstName LIKE 'D%',
```

2:

```
SELECT * FROM Person.Contact  
ORDER BY LastName DESC, FirstName
```

3:

```
SELECT * FROM Person.Contact  
WHERE Title IS NULL
```

4:

```
SELECT * FROM Person.Address  
WHERE City = 'Seattle'
```

5:

```
SELECT a.*, sp.StateProvinceCode FROM Person.Address AS a  
INNER JOIN Person.StateProvince AS sp ON a.StateProvinceID = sp.StateProvinceID
```

Seskupování

- Seskupení dat do skupin podle hodnoty daného sloupce
- Nad skupinami možnost provádět agregační funkce

GROUP BY

```
SELECT CardType, COUNT(*) AS CardCount
FROM Sales.CreditCard
GROUP BY CardType
```

```
SELECT CardNumber, CardType, COUNT(*)
FROM Sales.CreditCard AS cc
     INNER JOIN Sales.SalesOrderHeader
     AS soh
     ON cc.CreditCardID = soh.CreditCardID
GROUP BY CardNumber, CardType
ORDER BY COUNT(*) DESC
```

- 1: Vrací seznam typů platebních karet a počet jejich výskytů.
- 2: Vrací počet užití kreditní karty v rámci objednávek.

Úkol 4:
Úvod do seskupování

Zadání

Úkol 4: Úvod do seskupování

1. Určete kolik karet od výrobce Vista je celkem v systému (tabulka Sales.CreditCard)
2. Zjistěte ve kterém roce a měsíci expiruje nejvíce karet (a kolik)
3. Určete počet objednávek zaplacených jednotlivými kartami (Sales.SalesOrderHeader, Sales.CreditCard)
4. Najděte platební kartu kterou se nejvíce platilo

AdventureWorks

Řešení

1:

```
SELECT COUNT(*)  
FROM Sales.CreditCard  
WHERE CardType = 'Vista'
```

nebo

```
SELECT CardType, COUNT(*)  
FROM Sales.CreditCard  
GROUP BY CardType
```

Pozn.: Zobrazí i počty karet jiných výrobců

2:

```
SELECT ExpYear, ExpMonth, COUNT(*)  
FROM Sales.CreditCard  
GROUP BY ExpYear, ExpMonth*  
ORDER BY COUNT(*) DESC
```

3:

```
SELECT cc.CardNumber, COUNT(*)  
FROM Sales.CreditCard AS cc
```

```
INNER JOIN Sales.SalesOrderHeader AS soh ON cc.CreditCardID =  
soh.CreditCardID  
GROUP BY cc.CardNumber
```

4:

```
SELECT cc.CardNumber, COUNT(*)  
FROM Sales.CreditCard AS cc  
INNER JOIN Sales.SalesOrderHeader AS soh ON cc.CreditCardID =  
soh.CreditCardID  
GROUP BY cc.CardNumber  
ORDER BY COUNT(*) DESC
```

Agregační funkce

- **SUM** ([ALL | DISTINCT] expression)
  - sečte hodnoty v daném sloupci pro každou skupinu
- **MIN** ([ALL | DISTINCT] expression)
  - vrací minimální hodnotu
- **MAX** ([ALL | DISTINCT] expression)
  - vrací maximální hodnotu
- **AVG** ([ALL | DISTINCT] expression)
  - vrací vypočítanou průměrnou hodnotu v daném sloupci pro danou skupinu záznamů

Ukázka možnosti současného použití více agregačních funkcí nad skupinou záznamů:

```
SELECT CardType, SUM(TotalDue) AS Total,  
       AVG(TotalDue) AS Average,  
       MIN(TotalDue) AS Minimum,  
       MAX(TotalDue) AS Maximum  
FROM Sales.SalesOrderHeader AS soh  
     INNER JOIN Sales.CreditCard AS cc  
     ON soh.CreditCardID = cc.CreditCardID  
GROUP BY cc.CardType
```

Agregační funkce

- COUNT({ [[ALL | DISTINCT] expression] | * })
  - ALL - počet nenulových hodnot ve sloupci
  - DISTINCT - počet jedinečných hodnot ve sloupci
  - * - počet hodnot ve skupině

1: Vrací seznam objednávek = počet řádků ve výsledku. Není použito GROUP BY!
Pokud je ve výsledku jen agregační funkce. Výsledkem bude jeden řádek.

```
SELECT COUNT(*)  
FROM Sales.SalesOrderHeader
```

2: Vrací počet objednávek placených kartou (řádky kde CreditCardID je NULL nejsou zahrnuty)

```
SELECT COUNT(ALL CreditCardID)  
FROM Sales.SalesOrderHeader
```

3: Vrací počet použitých kreditních karet

```
SELECT COUNT(DISTINCT CreditCardID)  
FROM Sales.SalesOrderHeader
```

Agregační funkce

```
SELECT cc.CardNumber, SUM(soh.TotalDue) AS  
Total  
FROM Sales.CreditCard AS cc  
      INNER JOIN Sales.SalesOrderHeader AS  
soh ON cc.CreditCardID = soh.CreditCardID  
GROUP BY cc.CardNumber
```

Vrací seznam platebních karet a částku kolik bylo danou kartou utraceno peněz.

Filtrování seskupených záznamů

- Pro filtrování seskupených záznamů slouží klíčové slovo **HAVING**
- Rozdíl mezi **HAVING** a **WHERE**:
  - **WHERE** se aplikuje na řádky před seskupováním
  - **HAVING** se aplikuje na seskupené záznamy

Filtrování seskupených záznamů

```
SELECT CardType, COUNT(*) AS CardCount
FROM Sales.CreditCard
GROUP BY CardType
HAVING COUNT(*) > 4800
```

```
SELECT CardType, COUNT(*) AS CardCount
FROM Sales.CreditCard
WHERE ExpYear = 2006
GROUP BY CardType
HAVING COUNT(*) > 1200
```

- 1: Vrací jen ty typy karet, kterých je víc jak 4800.
- 2: Vrací jen ty typy karet, kterých v roce 2006 expiruje více jak 1200.

Úkol 5:
Procvičení SELECTů

Zadání

Úkol 5: 1. část

● Sales.CreditCard

1. *Vraťte seznam druhů kreditních karet seřazený sestupně podle počtu výskytů.*
2. *Zjistěte ve kterém měsíci a roku jich nejvíce expiruje*
3. *Zjistěte které karty expirují jako poslední*
4. *Zjistěte, který výrobce kreditních karet je nejvíce oblíbený u žen (dle Title = 'Ms.' v Person.Contact)*

AdventureWorks

Řešení

1:

```
SELECT CardType, COUNT(*)  
FROM Sales.CreditCard AS cc  
GROUP BY CardType  
ORDER BY COUNT(*) DESC
```

2:

```
SELECT ExpYear, ExpMonth, COUNT(*)  
FROM Sales.CreditCard AS cc  
GROUP BY ExpYear, ExpMonth  
ORDER BY COUNT(*) DESC
```

Pozn.: Expiruje jich nejvíce hned ve 2 měsících, použití TOP 1 tedy není vhodné.

3:

```
DECLARE @ExpYear int  
DECLARE @ExpMonth int
```

```
SELECT TOP 1 @ExpYear = ExpYear, @ExpMonth = ExpMonth  
FROM Sales.CreditCard
```

```
ORDER BY ExpYear DESC, ExpMonth DESC
```

```
SELECT * FROM Sales.CreditCard  
WHERE ExpYear = @ExpYear AND ExpMonth = @ExpMonth
```

Pozn.: Při řešení je využito proměnných, kdy proměnná se před použitím deklaruje pomocí DECLARE, v prvním selectu si do nich uložíme údaje o posledním roku a měsíci, kdy expiruje nějaká karta (pozor na TOP 1) a následně tyto proměnné použijeme v rámci posledního selectu, který vrací seznam karet, které v tom období expirují.

4:

```
SELECT CardType, COUNT(*)  
FROM Sales.CreditCard AS cc  
        INNER JOIN Sales.ContactCreditCard AS ccc  
                ON cc.CreditCardID = ccc.CreditCardID  
        INNER JOIN Person.Contact AS c ON ccc.ContactID = c.ContactID  
WHERE c.Title = 'Ms.'  
GROUP BY CardType  
ORDER BY COUNT(*) DESC
```

Úkol 5: 2. část

● Sales.SalesOrderHeader

1. Zjistěte, které objednávky nebyly placeny kreditní kartou, kolik jich bylo?
2. Kolik objednávek je dražších než průměrná cena objednávky?
3. Kolik peněz zákazníci utratili jednotlivými kreditními kartami?
4. Kolik peněz zákazníci utratili jednotlivými druhy kreditních karet?
5. Vraťte seznam objednávek, kde jsou sloupce: Jméno a příjmení zákazníka (jeden sloupec), název obchodu, cena celkem a číslo objednávky

AdventureWorks

Řešení

1:

```
SELECT * FROM Sales.SalesOrderHeader  
WHERE CreditCardID IS NULL
```

```
SELECT COUNT(*) FROM Sales.SalesOrderHeader  
WHERE CreditCardID IS NULL
```

2:

```
SELECT COUNT(*) FROM Sales.SalesOrderHeader  
WHERE TotalDue > (SELECT AVG(TotalDue) FROM Sales.SalesOrderHeader)
```

Pozn.: Jak vidíte, je možné z dotazu v závorce vrátit jednu hodnotu a použít ji jako skalární hodnotu v podmínce dotazu jiného.

3:

```
SELECT cc.CardNumber, SUM(TotalDue)  
FROM Sales.CreditCard AS cc  
INNER JOIN Sales.SalesOrderHeader AS soh  
ON cc.CreditCardID = soh.CreditCardID
```

GROUP BY cc.CardNumber

4:

```
SELECT CardType, SUM(TotalDue)
FROM Sales.CreditCard AS cc
      INNER JOIN Sales.SalesOrderHeader AS soh
      ON cc.CreditCardID = soh.CreditCardID
GROUP BY CardType
```

5:

```
SELECT (c.FirstName + ' ' + c.LastName) AS CustomerName,
      s.Name, soh.TotalDue, soh.SalesOrderNumber
FROM Sales.SalesOrderHeader AS soh
      INNER JOIN Sales.Store AS s ON soh.CustomerID = s.CustomerID
      INNER JOIN Person.Contact AS c ON soh.ContactID = c.ContactID
```

Pozn.: Sloupeček CustomerName vzniká výpočtem, kdy dojde ke spojení řetězce ze sloupce FirstName s mezerou a hodnotou ze sloupce LastName. Toto je jen ukázka, je samozřejmě možné nové sloupce zakládat i na základě matematických operací. Např. součet 2 sloupců....

Úkol 5: 3. část

- Sales.SalesTerritory

1. *Určete celkovou cenu objednávek z jednotlivých oblastí*
2. *Pro každou oblast určete průměrnou cenu objednávky*
3. *Pro každou oblast určete průměrnou cenu objednávky zobrazte ale jen ty, které jsou vyšší než průměrná cena objednávky celosvětově*

AdventureWorks

Řešení

1:

```
SELECT st.TerritoryID,st.CountryRegionCode, st.Name,  
       SUM(soh.TotalDue) AS TotalSales  
FROM Sales.SalesOrderHeader AS soh  
      INNER JOIN Sales.SalesTerritory AS st  
      ON soh.TerritoryID = st.TerritoryID  
GROUP BY st.TerritoryID, Name, CountryRegionCode
```

2:

```
SELECT st.TerritoryID,st.CountryRegionCode, st.Name,  
       AVG(soh.TotalDue) AS AverageTotalDue  
FROM Sales.SalesOrderHeader AS soh  
      INNER JOIN Sales.SalesTerritory AS st  
      ON soh.TerritoryID = st.TerritoryID  
GROUP BY st.TerritoryID, Name, CountryRegionCode
```

3:

```
SELECT st.TerritoryID,st.CountryRegionCode, st.Name,  
       AVG(soh.TotalDue) AS AverageTotalDue
```

```
FROM Sales.SalesOrderHeader AS soh
      INNER JOIN Sales.SalesTerritory AS st
      ON soh.TerritoryID = st.TerritoryID
GROUP BY st.TerritoryID, Name, CountryRegionCode
HAVING AVG(soh.TotalDue) > (SELECT AVG(TotalDue) FROM Sales.SalesOrderHeader)
```

Úkol 5: 4. část

- Sales.Store

1. *Určete celkovou cenu objednávek z obchodů*
2. *Určete celkovou cenu objednávek z evropských obchodů (podle Sales.SalesTerritory)*

AdventureWorks

Řešení

1:

```
SELECT SUM(TotalDue) FROM Sales.SalesOrderHeader AS soh  
        INNER JOIN Sales.Store AS s ON soh.CustomerID = s.CustomerID
```

Pozn.: Inner join zajistí, že objednávka je z obchodu (existuje obchod s CustomerID které je v objednávce).

Celkem je přes 31000 objednávek, ale jen přes 3800 je z obchodů.

2:

```
SELECT SUM(TotalDue) FROM Sales.SalesOrderHeader AS soh  
        INNER JOIN Sales.Store AS s ON soh.CustomerID = s.CustomerID  
        INNER JOIN Sales.SalesTerritory AS st ON soh.TerritoryID =  
st.TerritoryID  
WHERE st.[Group] = 'Europe,
```

Pozn.: Group je klíčové slovo, proto je v hranatých závorkách.

Jazyk T-SQL: INSERT

INSERT

- Příkaz sloužící k vložení dat do tabulky
- Rozdělujeme 2 hlavní varianty:
  - Vložení nových dat zadaných uživatelem
  - Vložení dat z jiné tabulky

Vložení dat zadaných uživatelem

```
INSERT INTO Person.Person  
VALUES (vkládané hodnoty)
```

```
INSERT INTO Person.Person  
(FirstName, LastName)  
VALUES (vkládané hodnoty)
```

Vloží do tabulky Person.Person nový řádek, který bude tvořen hodnotami uvedenými v závorce za klíčovým slovem VALUES.

Důležité je, že hodnoty se zadávají ve stejném pořadí jako jsou definovány sloupce v tabulce!

Vždy platí:

1. Sloupce které mají vyžadovanou hodnotu musí být vyplněny, jinak nemůže být řádek vložen
2. Automaticky v seznamu sloupců kam je třeba vložit hodnota nejsou sloupce které mají vypočítanou hodnotu (IS IDENTITY nebo COMPUTED COLUMN)

Potřebujete-li vložit jen některé sloupce, je možné za tabulkou specifikovat seznam sloupců, které se budou plnit. **I přesto platí 1. zde uvedené pravidlo.**

Vložení dat z jiné tabulky

```
INSERT INTO Person.Person  
  (FirstName, LastName)  
SELECT FirstName, LastName FROM  
Person.vBestCustomers
```

Tato varianta dotazu INSERT neobsahuje klíčové slovo VALUES, které je nahrazeno příkazem SELECT, který získá potřebná data, která budou vložena do 1. tabulky. Je třeba dát pozor na splnění podmínky ALLOW NULLS u jednotlivých řádků a je třeba, aby sedělo pořadí sloupců mezi vkládanými a načítanými daty stejně jako jejich datové typy.

Jazyk T-SQL: UPDATE

UPDATE

- Příkaz UPDATE slouží k aktualizaci již existujících dat v tabulce
- Je to příkaz nad tabulkou nikoliv nad záznamem!
- Absence WHERE má za následek aplikaci na všechny řádky!

UPDATE

```
UPDATE Person.Contact  
SET FirstName = 'Carl', LastName =  
  'Jobb'  
WHERE ContactID = 233
```

Aktualizuje řádek kde ContactID = 233 a nastaví hodnotu sloupce FirstName na „Carl“ a sloupce LastName na „Jobb“.

Je samozřejmě možné aktualizovat víc řádků, pokud jsou zahrnuty v podmínce. Např.: Změnit Title u všech lidí co mají FirstName John...

Jazyk T-SQL: DELETE

DELETE

- Příkaz DELETE slouží k odstranění řádků z tabulky, které splňují podmínku.
- Je to příkaz nad tabulkou nikoliv nad záznamem!
- Absence WHERE má za následek aplikaci na všechny řádky!

DELETE

```
DELETE FROM Person.Contact  
WHERE ContactID = 233
```

Odstraní řádek, kde ContactID = 233.

Je samozřejmě možné odstranit víc řádků, pokud jsou zahrnuty v podmínce.

Pohledy

Pohledy

- Pohled je objekt v databázi který má v sobě uložený konkrétní dotaz SELECT
- Pohled se virtuálně tváří jako tabulka
- Je možné je použít v části FROM a JOIN dotazu SELECT
- Pohled může umožňovat za jistých podmínek i změny dat

Pohledy

- Nedoporučuje se zakládat pohledy nad pohledy
- Toto zřetězení může v konečném výsledku vést k neefektivním a pomalým dotazům
- Vývojář zapomene co za výpočty stojí za pohledem - nízký výkon

Pohledy - Kdy použít

- Poskytnout uživateli data v podobě v jaké je to vhodné a povolit jen operaci SELECT nad daným pohledem
- Je třeba, aby se zdroj dat (tabulka) jmenoval stále stejně, ale přitom se data z něj generovala dynamicky
  - Když nejde přepsat aplikaci
- Zapouzdření častých dotazů, které by se musely psát pořád znovu

Jak vytvořit pohled

```
CREATE VIEW Sales.vTop5Orders
AS
SELECT TOP 5 * FROM
Sales.SalesOrderHeader
ORDER BY TotalDue DESC
```

Pohled se vytvoří pomocí CREATE VIEW, kde za klíčovým slovem AS následuje kód 1 SELECT dotazu.

Někdy je třeba, když se data načítají z více tabulek a pak se spojí za sebe nějakým operátorem. Podmínkou pohledu však je, že výsledkem musí být jedna tabulka.

Operátory pro spojení dat (množinové operace):

UNION (sjednocení)

```
SELECT ProductModelID, Name
FROM Production.ProductModel WHERE ProductModelID NOT IN (3, 4)
UNION
SELECT ProductModelID, Name FROM dbo.Gloves ORDER BY Name;
```

UNION ALL (sjednocení které vrací jedinečné záznamy)

EXCEPT

Odebere z výsledku prvního dotazu záznamy které jsou vráceny 2. dotazem

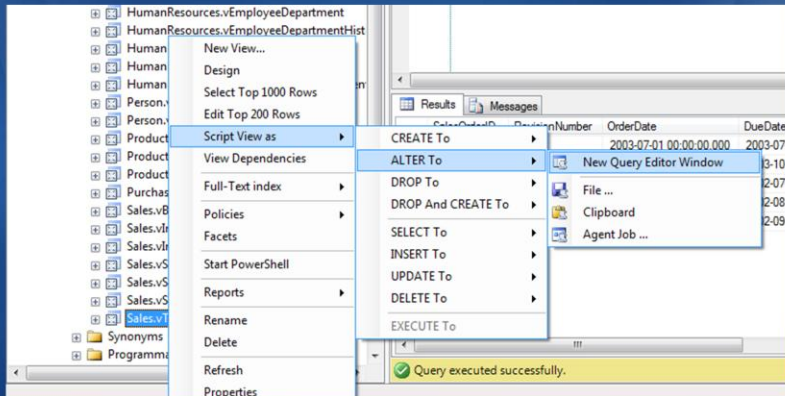
INTERSECT

Vrací jen řádky v obou dotazech shodné

Pozn.: Syntaxe použití je u o všech operátorů stejná

Další operace s pohledem

- Možné pomocí Management studia vygenerováním T-SQL příkazů

Každá operace kterou provádí SQL Server Management studio je na pozadí dotaz v jazyce T-SQL.

Uložené procedury

Uložené procedury

- Uložené procedury zapouzdřují blok T-SQL kódu do jednoho objektu uloženého na SQL Serveru
- Mají mnohem širší možnosti použití než pohledy
  - nejsou omezeny na 1 příkaz SELECT
  - mají možnost mít vstupní parametry

Uložené procedury

```
CREATE PROCEDURE
[Person].[uspFilterContacts]
    @Letter nvarchar(1)
AS
BEGIN
    SELECT * FROM Person.Contact
    WHERE LastName LIKE @Letter+'%'
    RETURN 33
END
```

Vytvoří uloženou proceduru „uspFilterContacts“ ve schématu „Person“. Tato uložená procedura bude přijímat jeden parametr typu nvarchar o délce 1 znak. Parametr je pak v těle použit v rámci dotazu, který vrací zákazníky jejichž příjmení začíná na dané písmeno.

Uložené procedury

```
EXEC [Person].[uspFilterContacs]  
@Letter = N'A'
```

Kód který dříve vytvořenou proceduru spouští. Jako vstupní parametr předává písmeno „A“

Funkce v SQL serveru

Rozdělení funkcí

- Built-in
- User defined

- Scalar-valued function
- Table-valued function

Built-in funkce

- Agregáční funkce
  - AVG
  - COUNT
  - MIN
  - MAX
  - SUM
  - STDEV

Built-in funkce

- Matematické funkce
  - ABS (absolutní hodnota)
  - POWER (mocnina)
  - ROUND (zaokrouhlení)
  - PI
  - RAND
  - ...

Built-in funkce

- Pro práci s řetězcí
  - LEFT a RIGHT
  - LOWER a UPPER
  - REPLACE
  - REVERSE
  - SPACE

LEFT a RIGHT – vrací řetězec o délce zadaného počtu znaků (zleva nebo zprava)

Built-in funkce

- Pro práci s NULL
  - ISNULL
    - Ověří jestli je NULL, jinak nahradí hodnotou v parametru
  - COALESCE
    - Vrací 1. nenullový parametr
  - NULLIF
    - Vrátí NULL, když mají oba zadané parametry stejnou hodnotu. Jinak vrací 1. výraz

Built-in funkce

- Funkce pro práci s datem a časem
  - GETDATE
    - Vrací aktuální datum a čas
  - DATEADD
  - DATEDIFF

Vlastní skalární funkce

- Vrací skalární hodnotu pro zadané parametry
- Nevolat příliš často pokud funkce pracuje s moc daty - snížení výkonu

Vlastní skalární funkce

```
CREATE FUNCTION Soucet  
(  
    @a int, @b int  
)  
RETURNS int  
AS  
BEGIN  
    RETURN @a+@b  
END
```

Vlastní tabulkové funkce

- Vracejí tabulku dat
- Možnost využít jako zdroj dat pro dotaz
- Rozdíl pokud obsahují jeden SELECT nebo víc SELECTů
- Pozor na výkon
- Samostudium: Příkaz APPLY na MSDN

Triggery

Triggery

- Rozdělení:
  - DDL triggery
    - Reagují na změny schématu DB
  - DML triggery
    - Reagují na operace nad daty

Triggery

- Každá modifikační operace otevírá transakci a trigger je součástí této transakce.
- Když trigger zavolá ROLLBACK, tak se tedy nic neprovede v rámci dané transakce
- Opatrně na výkon

DDL Triggery

- Reagují na změny objektů v databázi
- Dají se použít k auditování nebo prevenci nechtěných změn

DDL Trigery

```
CREATE TRIGGER safety ON DATABASE FOR  
DROP_VIEW  
AS  
RAISERROR ('You must disable Trigger  
"safety" to drop views!',10, 1)  
ROLLBACK  
GO
```

<http://msdn.microsoft.com/en-us/library/ms189799.aspx>

DML Triggery

- Slouží jako reakce na operace
  - INSERT
  - UPDATE
  - DELETE
- Existují 2 typy
  - AFTER - po provedení operace
  - INSTEAD OF - provede trigger místo dané operace

DML Triggery

```
CREATE TRIGGER reminder2
ON Sales.Customer
AFTER INSERT, UPDATE, DELETE
AS
BEGIN
    -- např. vložíme data do logu
END
```

Transakce

Transakce

- **Základní vlastnosti:**
  - **Atomicity** - buď jsou provedeny všechny operace v rámci transakce nebo žádná
  - **Consistency** - běh jediné transakce zachovává konzistenci databáze
  - **Isolation** - souběžně běžící transakce o sobě neví a neovlivňují se
  - **Durability** - po dokončení transakce jsou změny uchovány tak, že přežijí i případný výpadek systému

Concurrency Control

- Pessimistic Concurrency
  - Systém uzamyká modifikovaná data a dalším operacím je umožní modifikovat až po odemčení.
- Optimistic Concurrency
  - Transakce neuzamče data, když je načte, ale před aktualizací zkontroluje, jestli nebyla změněna. Při změně podkladových dat dojde k chybě.

Isolation Level

- Definiuje úroveň zámků nad daty při pokusu o jejich čtení, když jsou data jinou transakcí uzamčena pro zápis.
- <http://msdn.microsoft.com/en-us/library/ms189122.aspx>

Následky souběžného zpracování

- Včetně ukázek popsáno na:
<http://msdn.microsoft.com/en-us/library/ms190805.aspx>

Práce s transakcí

- Transakci je třeba zahájit pomocí **BEGIN TRANSACTION**
- Při chybě je třeba zavolat **ROLLBACK TRANSACTION**
- Pro potvrzení transakce **COMMIT TRANSACTION**
- Vhodné použití TRY/CATCH

Transakce

```
BEGIN TRY
    BEGIN TRANSACTION
    -- Operace v transakci
    COMMIT TRANSACTION
END TRY
BEGIN CATCH
    ROLLBACK TRANSACTION
END CATCH
```

Pokud se v bloku try vyskytne chyba, je zavoláno ROLLBACK v bloku catch a tím je transakce zrušena. Pokud se při zpracování bez chyby dostaneme až k příkazu COMMIT, je transakce dokončena.